

αγ, και να επικαλήσθε την σκιάν του, και θυμώ-
ρεις, διότι κάποιος, μβλον τόν σεβασμόν που έχει
πρός τόν Κοραήν, ας; είπε ότι «δέν θά έκανε πολλά
πράματα αν δέν υπήρχαν από τά εύγενικά όνειρα
του λυτρωμού του έθνους οι άντρεωμένες καρδιές
των γιγάντων του 21». Καί θαυμάζετε ότι μέσα
εις την κοινωνίαν που μόλις; δέκα δεκαπέντε γνωρίζου-
ν περισσότερον από τό όνομα του μεγάλου πατριώ-
του—ότι εύρέθη και κάποιος από εκείνους που έχουν
καταλάβει, ότι μέ τó ένν πόδι ήτον ό Κοραής δυ-
στιχώς βουτηγμένος εις τας ιδέας που έχετε και
σείς, και έξω ύμών αυτών έρωτάτε, —θά έλεγε κα-
νείς ότι έχετε αποστηθείς; τά έργα του όλα. —
«'Αλλ' αφού όνειδιζετε (;) αυτόν τόν Κοραήν τί να
είπω πλέον ;

Αυτό άφορξ έσας; ήμείς θέλομεν να μάθετε
πλέον ότι οι νέοι φιλόλογοι («οί επαγγελλόμενοι») του-
λάχιστον τους τοιούτους, καθώς τόν άραϊά τό λέ-
γετε και διά τους όποιους ύποτίθεται ότι θά είχαν
υπέρ πάντας τούς άλλους; όλα τά ύψηλά, όλα τά ι-
δανικά, όλα τά ιδεώδη, δέν θά διαψεύσουν τας δι-
καίας σας προσδοκίας; τά έχουν άείποτε πρό όφθαλ-
μών όλα (μόνον που δέν κάνουν καμιά διάκριση με-
ταξύ ιδανικών και ιδεωδών, καθώς μου φαίνεται ότι
κάνετε. Οί άρχαιοί φιλόλογοι, εκ περισσοϋ, δέν ξε-
ρουν παρά τό ιδανικόν, «τό ιδεώδες δέν ανήκει στην
άθάνατον φωνήν»). Τό έχουν βάρος εις την συνείδη-
σιν των, ότι ένας από τούς μεγάλους προδρόμους
των, ό Κοραής έπήρε εις τόν λαμόν του, έν μέρος
και χωρίς να τό θέλη, τρεις όλοκληρούς γενεάς, ότι
έκαμε την πνευματικήν άκμήν της άγαπημένης του
πατρίδος να άργοπορήση σημαντικά, και δι' αυτό
θεωρουν ιδιαίτερον των καθήκον να έργασθουν πρώ-
τοι αυτοί, ώστε όσο τό δυνατόν γλιγορώτερα να
έπουλωθουν οι πληγαί των έργασίσεων που δέν έ-
πέτυχαν και να αποδείξουν μίαν φοράν άκόμη την
όρθότητά του άρχαίου λογίου, ό τρώσας και ίάσεται.

*

Τού κάκου; άγωνίζεσθε, σεβαστέ κύριε pour un
cause perdue. όσο και αν σας φαίνεται αυτό ά-
δύνατον, ας; τό λέγω με άκρλίαντον πεποίθησιν,
με έντελώ; σώας τας φρένας; μετά πολλής συμπα-
θείας, μετά μεγάλου σεβασμού.
Πρέπει να είσθε νέοι, ούτω τουλάχιστον ήκου-
σα, και όμως; μου έμπνέετε . . . μη γελάστε, σε-
βασμόν. Δέν ήξεύρω καλά καλά τόν λόγον, αλλά
θά σας είπω τί μου φαίνεται.

λογιω λογίων, που δέν τά βλέπει για σφίσματα.
Που να ξέρη, στοχάστηκε ό κ. 'Αντρέας, μιá πα-
λιά νοσοκόμα, μιá γυναίκα που δέν καταλαβαίνει
κιάλας τούς όρους της γιατρικής; Νά μιλήση του
κ. Λανέζου. Μπορεί να πειραχτή ό κ. 'Αμάρος. 'Α-
φτός μεσολάβησε. Μ' αφτόνε είχανε συμφωνία και α-
φτός τούς ξήγησε όλα, πως άμα έρθη κατάλληλη
ώρα, θα φροντίση ό συνάδερφός του και για τό νε-
φρί. Μπόσικα. Και απόδειξη, πως ή Κατινούλα εί-
ναι καλά, πολύ καλά. Φαίνεται πιά και από τό πρό-
σώπό της. 'Έτσι και τό σωστό.

Λοιπόν ούτε ό κ. 'Αντρέας, ούτε ή 'Αννα, που
κ' οι δύο τους τόσο αγαπούσανε την άρρώστη, άκόμη
δέν είχανε δει ως τότες τό γιατρό που τή χειρουργή-
γησε, και δέν τό βρισκανε παράξενο διάλου μήτε ό
ένας μήτε ό άλλος που μήτε πασίσανε να κουβεν-
τιάσουνε μαζί του. 'Η Κατινούλα ωςτόσο τόν έβλε-
πε τόν κ. Λανέζο και του μιλούσε. "Ακουσε κάμπο-
σα τό κορίτσι από τή νοσοκόμα που έρχότανε συ-
χνα στην κάμερή της, καθότανε, μιállωνε κάλτσες,
έπλεκε ή έβραφε και μωρολογούσε. 'Η Κατινούλα
πάντα την ίδια κουβέντα, δηλαδή για νεφροσίμα-
τα και τέτοια; της είχανε κολλήσει στό νοϋ. 'Αμα,
λέει, της κόψουνε τό νεφρί, της κόψανε και την άρ-

Πταίει τό γράμμα σας, ή γλώσσά σας, τό ύφος
σας, ό τρόπος σας, οι ιδέαι σας, ή προσωπικότης που
διαγράφεται και διαγινώσκεται όπίσω από τας
γραμμάς σας.

'Η τυφλή και κάπως γεροντική προσκόλλησις
σας εις τό Παρελθόν, τό βλέμμα τό μετά βαθείας
νοσταλγίας έστραμμένον προς ό,τι παρήλαθε άνεπι-
στρεπτει, τό πρό τεσσάρων χιλιάδων χρόνων; ή α-
ποκλειστική, ή σχεδόν πείσμων προσήλωσις σας όπί-
σω ή τόση λατρεία σας προς τας μαρμαρίνους και,
μβλον τό άφθαστον κάλλος των, παγεράς «χαρίε-
σας άθίδας της Τχνάγρας», εκεί όπου θά ήμπορού-
σατε να έρωτευθητε τόσες και τόσες όλοζώντανες ι-
σαξίες των' ή 'δυστροπία, ίσως ή άρνησις σας να
περιβλήθητε περιλχίμιον (τί έννοείτε άρά γε; Θά
ήμουν λαμοδέτη, κολλάρο ή τίποτε άλλο; Θά ή-
μουν περιεργος να κάμω την γνωριμία σας ή τουλά-
χιστον να σας δω. Μου φαίνεται όμως; καλύτερα να
βγάλετε όλα και να φορέστε χλαμύδα. Ντύνεστε,
λέγουν, με πολύ chic φαντάζομαι. ότι θα σας πη-
γαίνει. 'Η αντίπαθείά σας στα τωρινά στίτια με
τά πολλά πατώματα (ως τόσο μου φαίνεται πως
και σείς σ' ένν τέτοιον κάθιστε) αυτή τέλος πάντων
ή άρνησις σας να παραδεχθητε, θεωρητικώς, ό, τι-
δήποτε νέον. 'Η άκρατος έλευθερία, ή άχαλιναγώ-
γητος γλώσσα, ή μέχρι αβδελυγμίας περιφρόνησις
με την όποιαν απευθύνεσθε προς τούς άλλους, είτε
και γέροντας είτε και νέους, προς τούς νεαρούς, και
ό τρόπος με τόν όποιον προσφέρεσθε προς την γνώ-
μην που έμόρφωσαν (δέν ήξευρα ότι τό κύρος της
γνώμης ζυγίζεται με τά χρόνια; αν ήτον έτσι; θα έ-
τρέχαμε για τή λύση κάθε άπορίας στο 'ιδρυμα της
όδοϋ Κηρισσιακς με την πρασινόβολη έκκλησίτσα του)
ή υπερβολική εύκολία με την όποιαν αποκαλύπτете
σκέψεις σας και συνκισθήματα; ό τάδε είναι άνόη-
τος, ό δεινα είναι άμαθής, ό άλλος δέν ξέρει τί του
γίνεται, ό τέταρτος προδότης, ό πέμπτος χειρόν τι
δολοφόνου; τούς βδελύσσομαι, άποκαλω άνόητον; αι
γνώσεις τας όποιας φαίνεται ότι έχετε αποκομίσει
εκ της μελέτης της πατρίου ιστορίας; αι σφοδραί
αντιπαθείαι κατά συμπολιτών σας και τά μωρολό-
για άπερ τονίζετε επί τής άπωλείας των; ή έξάλειψις
από την μνήμην σας της εν Εύρώπη διαμονής σας,
(τοποθετήτε, αά... πώς να σας χαρακτηρίσω) την
'Ελλάδα εις την κεντρικην 'Αφρικην; 'Αλλά ή 'Αγ-
γλία τουλάχιστον ανήκει εις την Εύρώπην). Πάντα
ταύτα, ετι; δέ τό ζωηρόν και κδιάπτωτον τό εσφό-

δρα» σας ένδιαφέρον διά κάθε νέον ό όποιος χάνει
κδικα τόν καιρόν του (είς μάτην απόλλυσι; τόν χρό-
νον του; άπατάσθε μόνον εν νομίζετε ότι άπόλετε
κανείς πέλεκυς, εις την εύρεσιν του όποιου άσχολού-
μεθα) και ή φιλόστοργος μέριμνα μεθ' ής απέφθηνα-
σθε περί των χρημάτων τά όποια οι έμοι γεννήτορες
δαπανώσιν, μου έμπούοσι την έντύπωσιν ότι δέν έ-
χω ένώπιόν μου αντιπρόσωπον της νέας γενεάς; αλλά
της παρελθούσης, της ήδη από χρόνου εν τη καθε-
στηκυία ήλικία διατελούσης.

'Αν όμως; πραγματικώς; αι δύο διατριβαί έγρά-
φησαν από νέον εύελπιν, νέον άνήκοντα εις τό νεο-
σαοριυμ, τό έσρόν έαρ της αναγεννωμένης πατρίδος,
νέον κεκλημένον να έργασθη και αυτός υπέρ του με-
γαλείου της, τότε, ω τότε λυπούμαι διπλα. Λυπού-
μαι διπλα, διότι βλέπω ότι παρέλαθε την πατρικήν
κληρονομίαν ακτέρεργαστον, χωρίς να την καλλιερ-
γήση, χωρίς να διανοηθη να έξελέγη τι, χωρίς
να σκεφθη μόνος του, χωρίς να ζητήση να
βεβαιωθη ό ίδιος διά να ίδη τί όρθόν και τί όχι, τι
πραγματικώς ώραϊον και τί όχι, που τό ώφέλιμον
και που τό όλέθριον; χωρίς να ζητήση να γίνη σκα-
πανεύς εύσυνείδητος της αύριανής αϊθρίας; αλλά ό
όποιος φιλοδοξεϊ να μείνη εις την όπισθοφυλακήν, αν-
θιστάμενος μετά κραυγών και συρόλενος εκών ήκων
εν τώ επιτελουμένω γοργώ και βρμητικώ θριάμβω.
Και όμως; πόσην άνάγκην έχει ή νέα μας κοι-
νωνία νέων δυνάμεων σκεπτομένων, παραγόντων με
σργίας και αυτοβουλίας. 'Ω πόση καλύτερα, αν ο-
πίσω από τό στόμα σας ώμίλει έννας ό όποιος είργά-
σθη μόνον και δέν θά ήρσση πλέον; ό πόση θά έπε-
στιμούσα, αν τας λέξεις σας αυτάς υπέγραψεν έννας
πατέρας και όχι έννας γιούς . . .

Διότι πρέπει και αυτό να λεχθη επί τέλους; και
είναι περιττόν να τό κρύπτωμεν, αφού τά λέγομεν
μεταξύ μας. 'Η υπερβολική δυσκολία με την όποιαν
ή κοινωνία δέχεται την Αναμόρφωσιν; τά τεράστια
έμπόδια προς τά όποια πρέπει αυτή να παλαίση εν
έν; ή άδιακρορία της, ή άνικανότης της να
καταλάβη καν τό ζήτημα, ή επιπολαϊότης
ή όποια ξεσπξ κάθε φοράν ήπου της διδεται άφορμή
να τό πιάση εις τά χέρια της; ή όπισθοδρομικότης
της και ή στενοκεφαλιά της, τά όποια κα-
τορθώνουν ώστε, αφού εύτύχησε να έχη ένν «τι-
μημένον σωρόν», ένα έπιστήμονα της περιωπής του
Χατζιδάκη, να ακούωνται τριάντα χρόνια, μετά
την εμφάνισιν του, εκατόν δύοκληρα χρόνια από,

βώστια. Νά ή σωτηρία, και τό λαχταρούσε να σω-
θη για τόν άγγελό της, για τή Μοίριτα που τό
γραμματάκι της δέν τάρινε από τό προσκέφαλό της.
Πήρε θάρρος ή τουλάχιστο για να μη δείξη πως δέν
έχει, γιατί ό κοσμακής δέν τολμη και πολλά να ξε-
στομιση μπροστά σ' έναν έξοχώτατο, μάνι μάνι μιá
μέρα, δειλόθαβρα, πεταχτά, τόν παρακάλεσε να της
τό βγάλη τό νεφρί της τό καταραμένο και πως εί-
ναι σίγουρη τότες πως θα γειάνη.

Χαμογίλασε ό γιατρός, με αά να μισοσοφύρωσε
και τά φρούδια. Του ξανάκαμε λόγο. Της άποκρίθη-
κε πως βέβαια και γιατι να μη γίνη κατόπι; Πιό
βέβαιο έμοιαζε όμως; πως ό γιατρός καμιά όρεξη δέν
είχε για τέτοιες δουλειές. Τι ακολουθήσε και τί το-
νέ βαστούσε; Μήπως έπιασε τίποτις διμιλίες με τόν
κ. 'Αμάρο; Μήπως του άνακοίνωσε ό κ. 'Αμάρος τή
διάγνωσή του την περιφήμη γιατό φυμάτισμα του
νεφριού; 'Ένα μήνα που έπρεπε ή Κατινούλα να
προσμένη ώσπου να την παραλάβουνε στην κλινική,
έννοείται πως καιρός δέν τούς έλειψε τούς συνάδερ-
φους να τά πούνε. 'Ο κ. 'Αμάρος, τώρα μάλιστα
με την πλεοναία του Πέτρου, τάποφάσισε νίττα
σκέττα πως τά ίδια κ' ή αδερφή του. 'Η διάγνωση
όμως; αφτή έφερνε κακή συνέπεια, επειδή όταν είναι

χτικιασμένο ή σάν που λένε φυματισμένο τό νεφρί.
δύ φελξ χειρουργημ και ό άρρώστος απομνήσκει ξε-
ρός. Λιώνει λίγο λιγο ή κάποτε πεθαίνει και στη
στιγμή. 'Ο κ. Λανέζος, φυματίωση δέ διαγνωστικε-
ψε την πρώτη φορά που ζήτασε την Κατινούλα. Τώρα
ίσως και να φοβότανε. Τό χρέος του, ναι, με όχι
και παραπάνω από τό χρέος. Τό είπαμε δά 'Έννοεί-
ται πως αν τόντις είτανε τά πράματα όπως τά νό-
μιζε ό κ. 'Αμάρος, και με χειρουργημ, και δίχως
χειρουργημ, πάντα ή άρρώστη χαμένη. 'Όσο θέ-
λεις, με τουλάχιστο δέ θάρραιγε ό γιατρός, δηλα-
δή δέ θά τή σκότωνε τό χειρουργημ. Τό χρέος του
αφτό, αμείσως να τή χειρουργήση. Με τό χρέος του
φαίνεται πως δέν του σύφερνε τότες να τό κατα-
λάβη.

Μπορεί πάλε και να μην ήξερε ό άθρωπος τί να
κάμη. 'Οδηγίες ποιός να του δώτη; Σε φωναζούνε
άξαφνα σ' ένός άρρώστου; πάς στίτι του; συναγρι-
έσαι ή με τόν πατέρα του ή με τό γιό του, μ'
ένα λόγ, με τούς δικούς του. 'Εδώ τίποτα! Δέν
άξιώθηκε να δη ούτε τάφρηντικά του δουλικού. Κόρη
του δέν είτανε. 'Ας κοπιάσουνε κ' ή ίβγενιά τους.
Τόσο παράξενο του φάνηκε να μη ζυγώση κανείς
στό σπουδαστήρι του, που βώτησε κιάλας μιá μέρχ

